

Kinderen kleien zich natuurlijk naar ons voorbeeld

EigenAardig, nr 35 - mrt 2006, Aarde Netwerk - Netwerk Aarde, Milieu & Spiritualiteit♥

Herkenning in de natuur

Vanuit een diep verlangen naar verbondenheid met de natuur heb ik mij de voorbije jaren ingezet om naast de gangbare natuur- en milieu educatie het vakgebied van de aarde educatie te ontwikkelen. In 1992 startte ik daartoe het Netwerk Aarde, Milieu & Spiritualiteit, enkele jaren geleden ontstond door mijn toedoen Reizende Aarde School. Beide initiatieven komen voort uit mijn grote betrokkenheid bij de natuur. Belangrijkste drive voor mij ligt in het feit dat wij mensen spirituele wezens zijn, bezielde door ongrijpbare krachten, die ik ook meen te herkennen in de natuur. De natuur waar wij onderdeel van zijn, wij zijn natuur!

Ergernis en projectie

En zoals in elk vakgebied stuit ook ik af en toe op soms terugkerende grotere of kleinere ergernissen in dit werk. Als ik in de juiste stemming ben wil ik dan wel weer even in de spiegel kijken om te beluisteren wat die ergernis over mij zelf zegt. Dit heet met een mooi woord ook wel je projecties terughalen.

Welnu kort geleden was het weer zover, tijdens het lezen van het educatiebeleid van Staatsbosbeheer roerde zich weer mijn gram. In dit stuk tref ik de, in nme kringen heel vaak terugkerende, redenatie dat we vooral de kinderen als doelgroep moeten nemen, immers zij hebben de toekomst. Kort daarna beluisterde ik nog even een oude tv opname van Irene van Lippe en haar Natuurcollege (Irene te gast in Studio NL, oktober 2004, zie ook www.natuurcollege.nl). Daarin vertelde zij dat ze gaat samenwerken met Staatsbos om kinderen weer de natuur in te krijgen. Want meer dan 70% van de stadskinderen komt zelfs geen 1x per jaar in de natuur. Reden waarom ook Staatsbos haar focus in het educatie beleid met name op de kinderen legt.

Moeten die kinderen 't zonodig weer opknappen

Natuurlijk is er niets mis met de doelgroep kinderen en de argumentatie daarin. Sterker nog het is prachtig en dankbaar werken met kinderen en het is ook zeer belangrijk dat kinderen snel weer in contact komen met de natuur in eigen leefomgeving. Want het is vreselijk dat kinderen niet meer buiten komen.

En toch... ik ga altijd van binnen ook ergens steigeren. Het terugkerende zinnetje daarbij is dan in mij; 'Moeten die kinderen zonodig weer opknappen, wat wij niet voor elkaar krijgen'.

Vertrouw je kinderen, loop voorop

Tijd om weer eens even in mijn eigen spiegel te kijken. Dwars door alle persoonlijke vertroebelingen, bijvoorbeeld van afgunst en gepasseerd voelen, en op jonge leeftijd teveel verantwoordelijkheden genomen hebben, bleef één gedachte haar heldere kop op steken. Ik moest ineens denken aan een recent artikel in Educare (nr. 1/2006, zie ook www.educare.nl). Daarin wordt verteld over de antropologe Jean Liedloff en haar waarnemingen van kinderen bij indianenstammen. Die leren gewoon door om hun ouders heen te cirkelen. De ouders veranderen hun gedrag niet ten behoeve van hun kind. Zij lopen letterlijk en figuurlijke voorop en vertrouwen er op dat de kinderen hen zullen volgen. Bij ons is het net andersom.

♥ Verkorte versie van het artikel 'Verlangen naar verbondenheid met de natuur', in het Tijdschrift voor VredesOpvoeding, oktober 2006

Wij lopen achter de kinderen aan en roepen vaak, 'Kijk uit' en 'Pas op'. Waarmee we ze laten weten dat we hen juist niet vertrouwen. Jean Liedloff vraagt zich af hoe je als opvoeder een stralend voorbeeld voor je kind(eren) kunt zijn als je je eigen werk stil legt en vervolgens vragend naar hen kijkt...?

Kinderen kleien zich in de mal van ons leven

Wel nu dit raakt de kern van mijn bezorgdheid als ik weer eens hoor over nme en kinderen. Immers kinderen leren door de volwassenen om hen heen te kopiëren. Zij kleien zichzelf als het ware in de mal van ons leven. Bij Landmark leerde ik ooit 'Who you are, speaks louder than what you say'. Oftewel onze overtuigingen spreken door alles heen en dat is wat de kinderen voelen en oppikken. Mijn grote wens en verlangen, mijn werkveld en verzoek aan de samenleving is dan ook om in het belang van het kind en de natuur vooral ook aan de houding, de overtuigingen en de verbondenheid van de ouders en volwassenen te werken in onze relatie met de natuur...

Ons hart openen in verbondenheid met de natuur

Daarover gaat mijn en ons werk wat betreft Aarde Educatie, dat we ons hart weer leren openen in onze verbondenheid met de natuur en de wereld om ons heen. Want dat is wat de kinderen van ons oppikken, onze liefde en/of angst, onze verbondenheid en/of haat, onze onzekerheid en/of nieuwsgierigheid, ons vertrouwen en/of wantrouwen. Dus is het eerst en vooral nodig dat we onze eigen relatie met de natuur en onze eigen innerlijke natuur, dus onze eigen natuurbeleving weer gaan onderzoeken, ontdekken en verstevigen, opdat de kinderen dit op een natuurlijke wijze van ons aangereikt krijgen.

De kinderen volgen ons..., natuurlijk

Vandaar mijn pleidooi om in het nme beleid minstens de helft van de aandacht, energie en geldstromen aan volwasseneneducatie te besteden. Wij zijn het middelpunt voor onze kinderen, wij vormen de mal waarin zij zich vormen, het is onze verantwoordelijkheid op een juiste en respectvolle wijze met de natuur, het milieu en de wereld om te gaan. Dan volgen de kinderen ons als vanzelf... natuurlijk.

Een tussen of overgangsweg is om op zijn minst met je/de kinderen samen weer in de leer en op ontdekkingstocht in de natuur te gaan. Want pretenderen dat wij weten hoe het zit, doen we heel vaak vanuit onze afgescheidenheid. En wat we dan doorgeven is de afgescheidenheid... En dat voelen kinderen, en nemen ze over... 'Who we are, speaks louder than what we say...!'

Daarom doe ik bij deze een oproep om wanneer jij in je werk die roep naar de kinderen weer tegenkomt, jezelf en de ander te bevragen op je eigen relatie met de natuur. Om ons bewust te worden van hetgeen we nu werkelijk willen overdragen aan onze kinderen.

Reacties, adhesiebetuigingen, graag

Gerwine Wuring, www.aerda.nl / www.reizendeaardeschool.nl